

Motion till riksdagen

1989/90:Jo252

av Ingvar Eriksson m.fl. (m)

Trädgårdsnäringen, EG och framtiden

Den inhemska yrkesmässiga trädgårdsnäringen svarar i stort sett för 50 procent av vår konsumtion av färska grönsaker – frukter, bär, prydnads- och nyttoväxter. Det måste vara en samhällets angelägenhet att denna konsumtionsandel ges förutsättningar att öka.

Den svenska trädgårdsodlingen verkar till skillnad från jordbruksproduktionen på en oreglerad och öppen marknad. Pris- och konkurrenssituationen bestäms därför av världsmarknadsförhållandena eller mer uttalat av utbuds- och prisetförhållandena inom EG och inom Europa i övrigt. Det är i dag väl dokumenterat att för många av våra viktigaste trädgårdskulturer, tomater, gurka, vitkål, lök, äpplen, snittblommor och krukväxter bland andra, så är importen så prispressande till följd av bl.a. EG:s produktionsöverskott att det under många år bl.a. under 1988 var svårt att uppnå lönsamhet inom den svenska odlingen.

Från regeringens sida har under en följd av år, som svar på Trädgårdsnäringens krav på åtgärder för att skapa rimliga konkurrensvillkor, framhållits den positiva effekt härvidlag som 1982 års devalvering borde ha. Vi noterar mot denna bakgrund de uttalanden som finansministern nu gör om att inflationen och utvecklingen i övrigt nu ätit upp det devalveringsförspår som näringslivet gavs. För trädgårdsnäringen har emellertid den fördelen sedan många år varit eliminerad.

Det är rimligt, för att främja en värdefull utbyggnad av den svenska trädgårdsproduktionen och en utökad konsumtion av svenska produkter, att de svenska odlingsföretagen skyddas mot en alltför fluktuerande och icke kalkylmässig prisbildning till följd av en för stor lågprisimport. Det skall i detta sammanhang nämnas att statliga handelsakkunniga förklarat att gällande dumpninglagstiftning inte är möjlig att tillämpa på importen av trädgårdsprodukter.

Nu pågående anpassningsarbete till EG kan förväntas beröra områden som kan komma att ytterligare påverka den svenska trädgårdsodlingens konkurrenssituation. Bl.a. gäller detta på växtskyddsområdet där man nu inom EG presenterat ett förslag om en helt ny policy vad avser kontroll av sjukdomar och skadegörare på trädgårdssidan. Om denna genomförs och om Sverige skulle anpassa sig till denna innebär detta att vi inte längre får utnyttja våra nationella gränser som mur mot spridning av s.k. karantänsskadegörare, dvs. svärbekämpade eller icke bekämpningsbara skadegörare. Vi vill hävda

att just vår nationella suveränitet att förbjuda import av dess skadegörare och deras värdväxter är skälet till att vi hittills varit förskonade från många av de mycket svåra skadegörare och sjukdomar som härjar i andra länder och där framtingat ett mer utbrett bruk av riskabla kemikalier. En anpassning till EG:s nya växtskyddspolicy är också helt oförenlig med våra egna strävanden mot en så långt möjligt reducerad kemikalieanvändning.

Strävandena mot en anpassning till EG både i ovannämnda avseende och generellt, liksom den svenska ambitionen att inom de pågående GATT-förhandlingarna arbeta för en avveckling av olika slag av handelshinder kan också förväntas få betydande strukturella konsekvenser för den svenska trädgårdsnärings. Till följd av det öppna konkurrensläget har en koncentring av produktionen sedan länge gjorts till branscher och kulturslag som haft relativt sett ett bättre importskydd. Detta gäller kanske särskilt inom prydnadsväxtodlingen, dvs. odlingen av snittblommor, krukväxter och plantskoleväxter. Skulle nuvarande växtskyddspolicy drastiskt ändras och samhället tillåta att import skedde under större risker skulle sannolikt en betydande del av den svenska odlingen av vedartade buskar och träd slås ut. Vi skulle därvid bli hänvisade till ett växtmaterial och ett växtval som inte är anpassat efter våra klimatförhållanden. Det skulle på lång sikt vara fördömande på vår gröna miljö.

Vi ser det därför som ytterligt angeläget att, såväl i de pågående GATT-förhandlingarna som i det fortsatta EG-EFTA-arbetet, regeringen i nära samråd med trädgårdsnärings studerar de följder på kort och lång sikt som ändringar i förhållande till den nuvarande situationen kan få för trädgårdsnärings.

Trädgårdsodlingens aktuella situation inrymmer ytterligare ett mycket stort antal problemställningar som alla i mer eller mindre grad kommer att påverka närings framtida konkurrensmöjligheter. Exempel på dessa är kapital- och likviditetsförhållanden, den statliga rådgivnings-, forsknings- och utvecklingsverksamheten, anpassning och övergång till mer miljövänliga produktionsmetoder, miljö- och energiavgifternas betydelse för växthusodlingens konkurrenskraft m.fl.

En översyn av politiken på trädgårdsområdet bör därför genomföras. Dessa krav underbyggs enligt vår mening också av den stora betydelse en ökad konsumtion av dessa produkter skulle ha för folkhälsan.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen begär att regeringen i samverkan med trädgårdsnärings skall klargöra konsekvenserna för närings, på kort och lång sikt, vid ett närmande till EG,
2. att riksdagen begär att regeringen skall göra en översyn och genomgång av vilka konsekvenserna skulle bli ur växtsjukdoms- och växtskadegörarsynpunkt vid ett närmande till EG,

3. att riksdagen av regeringen begär en parlamentarisk utredning om den yrkesmässiga trädgårdsnäringsens situation och framtidsmöjligheter. Mot. 1989/90
Jo252

Stockholm den 25 januari 1990

Ingvar Eriksson (m)

Carl G Nilsson (m)

Karl-Gösta Svensson (m)

Bertil Danielsson (m)

Per Stenmarck (m)